

aanvang 15.00 uur

door Ton de Jong

Bestuur is niks voor angsthazen

De brand bij Chemie-Pack op Moerdijk was een incidentje. Niet één gewonde. De brandweer had er beter benzine op kunnen spuiten dan water, want dan was het veel sneller uitgebrand. Nu zijn we nog tien jaar bezig om verontreinigd bluswater op te ruimen.

Een dwaas idee? Niet zo gek dat het als een optie wordt genoemd in het essay over veiligheid dat woensdag in het Brabantse provinciehuis werd gepresenteerd. De kern van de boodschap, waar het provinciebestuur zijn handtekening onder zet: we moeten niet bang en krampachtig met veiligheid omgaan. Absolute veiligheid is een illusie. En erken dat dan ook.

Veiligheidsnormen zijn belangrijk, maar zij laten vaak ruimte voor eigen beleidsruimte. Uiteindelijk beslist de burgemeester of hij dat grote muziekfestival laat doorgaan en oordeelt het provinciebestuur of op Moerdijk een nieuwe chemische fabriek kan komen.

De veertig bestuurders en ambtenaren die het essay kwamen ophalen, kregen een spiegel voorgehouden.

Ira Helsloot, hoogleraar veiligheid in Nijmegen: jullie denken dat de domme burger niet met onveiligheid kan omgaan. Dat die burger niet kan slapen van de risico's die hij loopt. Daarom zijn jullie bang om in het openbaar risico's af te wegen, te verantwoorden en toe te staan. Bang dat het misgaat op een locatie waar jij als bestuurder groen licht hebt gegeven. Bang dat jullie belaagd worden door woedende burgers, die opgehitst worden door hijgerige media, die de burgers eveneens niet begrij-

pen, en actiegroepjes die het leuk vinden om stampij te maken. De brand op Moerdijk laat zien waar die bangheid toe leidt. Iedereen had het ineens over nieuwe, nog strengere veiligheidsmaatregelen in het hele land, zelfs over het afschaffen van de hele chemische industrie.

In werkelijkheid snappen burgers heel goed dat je een risico loopt als je in de buurt van een chemische fabriek of van een goederenspoorlijn woont. Natuurlijk willen zij dat de metro honderd procent veilig is, maar zij realiseren zich dat dit onmogelijk is en dat het ooit fout kan gaan.

Oud-burgemeester Willem Urlings van Son en Breugel vertelt hoe hij deze benadering heeft vertaald naar het pesticidenbedrijf Van den Anker in zijn gemeente.

„Ik heb de omwonenden duidelijk gemaakt wat de afweging is geweest en dat de risico's uitermate klein zijn. Maar ook wat er kan gebeuren als het toch een keer fout gaat en wat de overheid dan wel en niet kan doen. Wees transparant. Bereid je als overheid goed voor. In Moerdijk is dat dus duidelijk niet gebeurd.” Zijn conclusie is: besturen is een eervol, maar ingewikkeld vak en zeker niet voor bange mensen.

De hoogleraar gaat een stapje verder. Acceptatie krijg je niet door goede communicatie alleen.

„Een bedrijf dat omwonenden met een risico opzadelt moet er wel iets voor teruggeven. In de Verenigde Staten is dat heel gewoon. Daar keert de exploitant van een benzinepomp in een woonwijk een deel van de winst uit aan de omwonenden. Zij zijn dan zelfs bereid om een iets hoger risico te aanvaarden dan de wettelijke richtnorm.”

Reacties?

t.djong@brabantsdagblad.nl

Aanvulling Crisislab:

De journalist verwijst in de laatste alinea bijna correct naar de praktijk in de VS om bij vestiging van chemische industrie om in onderhandeling overeenstemming met de omwonenden te krijgen.

Tijdens het symposium sprak een bestuurder over zijn problemen met de vestiging van een benzinestation. De suggestie was om ook hier het principe 'quid pro quo' uit te proberen.